

เอเชียในเศรษฐกิจการเมืองโลก

Asia in Global Political Economy

วารสารณั จุลพานนท์¹

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่อง เอเชียในเศรษฐกิจการเมืองโลกมีจุดประสงค์สำคัญคือ (1) ศึกษาสถานะของเอเชียในบริบทโลก (2) ศึกษาพัฒนาการสู่การเป็นศูนย์กลางทางเศรษฐกิจของเอเชียในช่วง ค.ศ.2010-2050 และ (3) เพื่อศึกษาการทำนายที่เอเชียต้องเผชิญใน ค.ศ.2010-2050 ผลการศึกษาพบว่า เอเชียเป็นภูมิภาคที่กำลังเจริญรุ่งเรือง เป็นทั้งศูนย์กลางเศรษฐกิจการค้า การลงทุนที่สำคัญของโลกหรือเป็นศูนย์กลางความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจแห่งใหม่ของโลก ซึ่งพลังแห่งการเปลี่ยนแปลงเอเชียได้แก่ ความก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยีการขยายตัวของประชากร แรงงานและการสะสมทุน อย่างไรก็ตาม เอเชียยังต้องเผชิญการทำนายที่สำคัญหลายประการ เช่น ความไม่เสมอภาคภายในประเทศ การคงอยู่ในประเทศที่มีรายได้ปานกลาง การแข่งขันทรัพยากร ความแตกแยกภายในประเทศและภูมิภาค ปัญหาโลกร้อน นอกจากนี้ เอเชียยังอยู่ภายใต้เวทีโลกแบบหลายขั้วอำนาจใหม่และเป็นภูมิภาคที่มหาอำนาจทั้งจีน สหรัฐฯ ต่างเข้ามาแข่งขันอำนาจและสันติภาพ ดังนั้น การที่เอเชียจะรักษาศูนย์กลางทางเศรษฐกิจไว้ได้ก็โดยการบูรณาการเศรษฐกิจระดับภูมิภาค ความร่วมมือภาครัฐและเอกชน ตลอดจนการประยุกต์ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็นแนวทางในการพัฒนาและเป็นภูมิคุ้มกันในเวทีเศรษฐกิจการเมืองโลก

คำสำคัญ : เอเชีย เศรษฐกิจการเมืองโลก

ABSTRACT

In this research investigation, the researcher examines (1) the status of Asia in the global context; (2) the development of Asia to become an economic center during 2010 and 2050; and (3) the challenges confronting Asia between 2010 and 2050. Findings show that Asia is a booming region as the center of trade, major global investments and new global economic growth. The drivers of change in Asia are the advancement of technology, an expansion of population, available labor forces, and capital accumulation. However, Asia still faces various major challenges i.e. domestic inequality, the middle income trap, the competition for natural resources, local and regional divisiveness and global warming. In addition, Asia is under pressure from the multipolar world. It is the region where superpowers such as China and the United States of America struggle for power and peace. Therefore, Asia can be maintained as an economic center by applying regional economic integration with cooperation between the public and private sectors. The

¹ รองศาสตราจารย์ ดร. อาจารย์ประจำคณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

application of the philosophy of the sufficiency economy is a guideline for development and immunization from geopolitical problems in the global political economy forum.

Keywords : ASIA, global political economy

บทนำ

เอเชียเป็นทวีปที่มีขนาดใหญ่ที่สุด และมีจำนวนประชากรมากที่สุดของโลกกล่าวคือ มีพื้นที่ 44,579,000 ตารางกิโลเมตร หรือร้อยละ 29.4 ของพื้นที่ทั้งหมดโลก และมีประชากรประมาณ 4,164,252,000 ล้านคน หรือประมาณร้อยละ 60 ของประชากรโลก เป็นที่ตั้งของประเทศทั้งสิ้น 49 ประเทศ* ทั้งนี้เส้นแบ่งเขตแดนระหว่างเอเชียและยุโรป ได้แก่ เทือกเขาคอเคซัส แม่น้ำคอเคซัส และทะเลแคสเปียนทางตะวันออก และช่องแคบบอสฟอรัส และดาร์ดาเนลทางทิศใต้ ประชากรของทวีปมีภาษาพูดที่แตกต่างกันหลากหลาย เช่น อารบิก พม่า เบงกาลี อังกฤษ ฟิลิปปินส์ โน จอร์เจีย กรีก ฮินดี เฮบรู อินโดนีเซีย มาเลย์ แมนดาริน ลาว เขมร ญี่ปุ่น เวียดนาม รัสเซีย ไทย ทมิฬ อุซเบก เติร์กเมน เป็นต้น เอเชียเป็นดินแดนที่เป็นเจ้าของอารยธรรมที่มีคุณค่าหลากหลาย ทั้งในด้านศิลปะ ดนตรี อาหาร วรรณกรรม ศาสนา ความเชื่อ ไปจนถึงสถาปัตยกรรม นอกจากนี้ชาติต่าง ๆ ในเอเชียก็ได้เชื่อมโยงกันโดยประวัติศาสตร์ที่เป็นหนึ่งเดียว สิ่งที่ได้โดดเด่นและเป็นพลังที่นำไปสู่การเปลี่ยนแปลงเอเชียอย่างมากก็คือ เศรษฐกิจกำลังคือขณะนี้เอเชียเป็นทวีปที่มีการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจที่เร็วที่สุดในโลก โดยจีนมีขนาดเศรษฐกิจที่ใหญ่ที่สุดในเอเชียขณะนี้ และคาดว่าจีนจะมีขนาดเศรษฐกิจใหญ่ที่สุดในโลกในช่วง ค.ศ.2020-2030 ปัจจุบันเอเชียมีขนาด

เศรษฐกิจที่ใหญ่เป็นอันดับสองของโลก อินเดียเป็นประเทศที่มีศักยภาพทางเศรษฐกิจรองจากจีน โดยคาดว่าอินเดียจะมีขนาดเศรษฐกิจเป็นอันดับสองของโลกในช่วง ค.ศ.2030-2035

การเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจดังกล่าวทำให้เอเชียกลายเป็นศูนย์กลางของการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของโลก ขณะที่สหรัฐฯ และยุโรปตะวันตกกำลังเผชิญปัญหาการเสื่อมถอยทางเศรษฐกิจจากวิกฤตินี้สิน และภัยเผชิญหน้าด้านความมั่นคงจากผู้ก่อการร้าย นอกจากจีนและอินเดียแล้ว เอเชียยังประกอบด้วยประเทศที่มีศักยภาพด้านเศรษฐกิจ และความสามารถในการแข่งขันอย่างหลากหลาย เช่น สิงคโปร์ ฮองกง ญี่ปุ่น อินโดนีเซีย และเวียดนาม ซึ่งกำลังจะกลายมาเป็น “ผู้เล่น” หรือ “ตัวแสดง” ที่สำคัญในเวทีเศรษฐกิจการเมืองโลก จนสามารถเรียกได้ว่า ศตวรรษที่ 21 เป็น “ศตวรรษของเอเชีย” ขณะที่เอเชียเองก็ยังประกอบด้วยประเทศที่มีขนาดเศรษฐกิจเล็ก ๆ และด้อยพัฒนา เช่น อาฟกานิสถาน เนปาล และหมู่เกาะไมโครนีเซียในมหาสมุทรแปซิฟิก

เอเชียจึงเป็นภูมิภาคที่มีความแตกต่างหลากหลาย และกำลังเป็นพลังขับเคลื่อนสำคัญของระบบเศรษฐกิจโลก สังคมในเอเชียกำลังก้าวเข้าสู่สังคมแห่งการพัฒนาทั้งในด้านการศึกษา และการบริหารกิจการสาธารณะร่วมกัน (Asian Development Bank, 2011) โดยผ่านความร่วมมือหรือการบูรณาการเศรษฐกิจส่วนภูมิภาค เช่น ความร่วมมือในกรอบอาเซียนบวก กล่าวคืออาเซียน+3 อาเซียน+จีน ญี่ปุ่น เกาหลีใต้ และอาเซียน+หก คือ อาเซียน+จีน ญี่ปุ่น เกาหลีใต้ อินเดีย ออสเตรเลีย นิวซีแลนด์ เป็นต้น และโดยที่ทวีปเอเชียกำลังพัฒนาเข้าใกล้ภาวะแห่งความเจริญมากขึ้นทุกขณะการศึกษาสถานะของเอเชียและการพัฒนาสู่การเป็นศูนย์กลางทางเศรษฐกิจโลกของเอเชีย และการท้าทายที่เอเชียต้องเผชิญในช่วง

* ประเทศในเอเชีย 49 ประเทศในการศึกษานี้ ได้แก่ อาฟกานิสถาน อาร์เมเนีย อาเซอร์ไบจาน บังกลาเทศ ภูฏาน บรูไน กัมพูชา จีน ฮ่องกง จีน อินเดีย อินโดนีเซีย อิหร่าน ญี่ปุ่น คาซัคสถาน คีร์กีซสถาน เกาหลีใต้ คีร์กีซสถาน ลาว มาเก๊า มาเลเซีย หมู่เกาะมาร์แชลล์ ไมโครนีเซีย มองโกเลีย เมียนมาร์ โมร็อกโก เนปาล ปากีสถาน ปาเลา ปาปัวนิวกินี ฟิลิปปินส์ ซามัว หมู่เกาะโซโลมอน ศรีลังกา ไทย ไทเป ไทย จิคาสตัน ตีมอร์-เลสเต ตุรกี เติร์กเมนิสถาน ตูวาลู อุซเบกิสถาน วานูวาตู และเวียดนาม

หลัง ค.ศ.2010-2050 จึงเป็นสิ่งที่น่าศึกษา
มีวัตถุประสงค์การวิจัย ดังนี้

1. เพื่อศึกษาสถานะของเอเชียในบริบทโลก
2. เพื่อศึกษาพัฒนาการสู่การเป็นศูนย์
อำนาจทางเศรษฐกิจโลกของเอเชียในช่วง ค.ศ.2010-
2050
3. เพื่อศึกษาการทำนายที่เอเชียต้องเผชิญ
ใน ค.ศ.2010-2050

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประเภทการวิจัย การวิจัยเรื่อง เอเชียใน
เศรษฐกิจการเมืองโลกนี้ เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดย
การศึกษาเอกสาร บทความ บทวิเคราะห์ และหนังสือ
วารสารหรืองานเขียนที่สำคัญของผู้สำคัญๆ ของ
โลก เช่น หนังสือเรื่อง One Man's View of the world
ซึ่งเขียนโดย ลี กวน ยู และรายงานการศึกษาของ
ธนาคารพัฒนาแห่งเอเชีย รวมถึงบทวิเคราะห์ของ
ธนาคารโลกในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย

2. วิธีการรวบรวมข้อมูล โดยการรวบรวม
ข้อมูลเอกสารจากสิ่งพิมพ์ทางวิชาการ และจะใช้การ
สืบค้นข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต และการฟังข้อคิดเห็น
จากนักวิชาการนานาชาติในเรื่องนี้ จากบทสัมภาษณ์
บทสนทนา ตลอดจนการสัมภาษณ์วิชาการใน You tube
ซึ่งส่วนใหญ่เป็นภาษาอังกฤษ และภาษาฝรั่งเศส และ
นำมาสังเคราะห์ วิเคราะห์ ตีความ
ขั้นตอนการวิจัย

เริ่มจากการศึกษาเอกสาร สื่อจาก
อินเทอร์เน็ตที่เกี่ยวข้อง เช่น You Tube จากนั้นนำ
ข้อมูลที่ได้มาทำการเปรียบเทียบตรวจสอบความ
ถูกต้องและประมวลความรู้ต่าง ๆ ที่ได้นำมาวิเคราะห์
ตีความข้อมูลที่ได้รับทั้งจากการศึกษา การฟังบท
วิเคราะห์เชิงวิชาการ การติดตามสถานการณ์การ
เปลี่ยนแปลงทางสังคม เศรษฐกิจในเอเชีย ซึ่งเป็นการ
วิเคราะห์ตีความข้อมูลจากประสบการณ์ของผู้วิจัยที่
ผ่านการตกผลึกทางความคิดจากการเชื่อมโยงแนวคิด
และข้อมูลเพื่อคาดการณ์แนวโน้มในอนาคต จากนั้นจึง
เขียนเนื้อหางานวิจัยและพิมพ์รายงานเผยแพร่
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้ทราบสถานะของเอเชียในบริบทโลก

2. ได้ทราบพัฒนาการสู่การเป็นศูนย์อำนาจทาง
เศรษฐกิจโลกของเอเชียในช่วง ค.ศ.2010-2050

3. ได้ทราบถึงการท้าทายที่เอเชียต้องเผชิญใน
ค.ศ.2010-2050

แนวคิดทฤษฎีในการศึกษา

แนวคิดสังคมนิยม

นักคิดสังคมนิยมในการเมืองระหว่างประเทศ
มองการเมืองโลกว่าเป็นการแสวงหาอำนาจ หรือความ
พยายามที่จะไปมีอิทธิพลครอบงำความคิดของผู้นำ
รัฐบาลหรือผู้มีบทบาทในการวางนโยบายด้านการ
ต่างประเทศ ทั้งนี้ นักคิดหรือนักทฤษฎีสังคมนิยมผู้มี
ชื่อเสียง ได้แก่ ฮัน มอร์แกนธอร์ (Hans Morgenthau)
ซึ่งอธิบายว่าการเมืองระหว่างประเทศเป็นการต่อสู้เพื่อ
อำนาจและการสถาปนาสันติภาพ แนวคิดสังคมนิยมของ
มอร์แกนธอร์ ได้รับอิทธิพลจากบาทหลวง Reinhold
Niebuhr ที่กล่าวถึงธรรมชาติมนุษย์ว่า “เป็นก้นบึ้งของ
ปัญหาทั้งปวง” นักคิดสังคมนิยมจึงใช้ธรรมชาติมนุษย์มา
อธิบายพฤติกรรมของรัฐ สำหรับนักคิดสังคมนิยมแล้ว
มนุษย์มีธรรมชาติที่เห็นแก่ตัว ทะเยอทะยาน และโหย
หาอำนาจ ในหนังสือเรื่อง Politics among Nations:
The Struggle for Power and Peace มอร์แกนธอร์ ได้
กล่าวถึงหลักการทั้ง 6 ของสังคมนิยม ได้แก่ (1) สำนัก
สังคมนิยมทางการเมืองมีความเชื่อว่า การเมืองก็เหมือน
สังคมโดยทั่วไปที่ถูกปกครองโดยกฎหมายที่รากฐาน
มาจากธรรมชาติมนุษย์ (2) สำนักสังคมนิยมเชื่อว่า
การเมืองระหว่างประเทศมีจุดมุ่งหมายอยู่ที่
ผลประโยชน์และอำนาจ (3) สำนักสังคมนิยมเห็นว่า
แนวคิดเรื่องผลประโยชน์และอำนาจในการเมือง
ระหว่างประเทศนั้นเป็นสิ่งสากลไม่จำกัดเวลาและ
สถานที่ (4) สำนักสังคมนิยมระมัดระวังเกี่ยวกับศีลธรรม
ในพฤติกรรมทางการเมืองของรัฐ เพราะเห็นว่า
หลักการทางศีลธรรมสากลไม่สามารถที่จะนำมาใช้กับ
รัฐได้ สำนักสังคมนิยมเห็นว่า ปัจเจกชนอาจดำเนินการ
ตามหลักศีลธรรมได้ แต่รัฐไม่มีสิทธิที่จะดำเนินการ
เช่นนั้น เพราะรัฐต้องคำนึงถึง “ความอยู่รอดของชาติ”
(national survival) (5) สำนักสังคมนิยม ปฏิเสธการ
ปรารถนาด้านศีลธรรมของรัฐ เนื่องจากมีความ
แตกต่างระหว่างความจริงและความเห็น ดังนั้น จึงมี
ความแตกต่างระหว่างข้อเท็จจริงกับอุดมคติ รัฐ

ทั้งหลายจึงมีความปรารถนาที่จะดำเนินการตามจุดประสงค์ด้านศิลปกรรมสากล แต่การตระหนักรู้ว่ามีหลักศิลปกรรมก็เป็นเรื่องหนึ่ง และการสร้างที่รับรู้เป็นสิ่งใดดีและไม่ดีในความสัมพันธ์ระหว่างรัฐก็เป็นอีกเรื่องหนึ่ง และ (6) มีความแตกต่างระหว่างสำนักสังคมนิยมและแนวคิดอื่น ๆ อย่างลึกซึ้ง อย่างไรก็ตาม ทฤษฎีสัจนิยมทางการเมืองอาจถูกทำให้เข้าใจผิดและตีความผิดได้ และไม่อาจพิจารณาได้ถึงความแตกต่างของความเฉลียวฉลาด และทัศนะทางศิลปกรรมในเรื่องของการเมือง ซึ่งสิ่งนี้ขึ้นอยู่กับความอิสระของแต่ละสาขาอาชีพ ดังนั้น ในขอบเขตของการเมืองก็จะนิยามผลประโยชน์ว่าคืออำนาจในฐานะนักเศรษฐศาสตร์ ก็จะนิยามผลประโยชน์ว่าคือความมั่งคั่ง และนักกฎหมายก็ต้องดำเนินการให้สอดคล้องกับหลักกฎหมาย นักคิดในสำนักอุดมคตินิยมก็ต้องดำเนินการให้สอดคล้องกับหลักทางศิลปกรรม นักเศรษฐศาสตร์ก็จะตั้งคำถามว่า “นโยบายนี้จะส่งผลกระทบกับความมั่งคั่งของสังคมอย่างไร” นักกฎหมายมักมีคำถามว่า “นโยบายดังกล่าวนี้สอดคล้องกับหลักกฎหมายหรือไม่” ส่วนนักอุดมคตินิยมจะถามว่า “แล้วนโยบายที่ว่าสอดคล้องถูกต้องตามหลักศิลปกรรมอย่างไร” แต่สำหรับนักสังคมนิยมทางการเมืองแล้วคำถามคือ “นโยบายดังกล่าวนี้กระทบต่ออำนาจของชาติอย่างไร” นักสังคมนิยมทางการเมืองจึงไม่สนใจเรื่องมาตรฐานด้านความคิด ศิลธรรมมากกว่าเหตุผลทางการเมือง อำนาจและผลประโยชน์ (Morgenthau, 1985)

แนวคิดโลกาภิวัตน์

เมื่อโลกได้ก้าวมาสู่รุ่งอรุณของศตวรรษที่ 21 ก็เป็นที่เห็นพ้องกันหลายฝ่ายแล้วว่าโลกาภิวัตน์ เป็นปรากฏการณ์ที่ไม่มีใครจะสามารถควบคุมได้ แต่คำว่า “โลกาภิวัตน์” (Globalization) ได้ถูกพูดถึงในกลุ่มนักวิชาการ นักการเมือง นักหนังสือพิมพ์ นักการธนาคาร นักธุรกิจ นักโฆษณา และดารา มาตั้งแต่ทศวรรษที่ 1980 ซึ่งหมายถึงกระบวนการที่ซึ่งความสัมพันธ์ทางสังคม เศรษฐกิจ วัฒนธรรม ดำเนินไปอย่างไร้ขอบเขต และปราศจากพรมแดน นอกจากนี้ประชาชนยังมีปฏิสัมพันธ์กันอย่างมีผลกระทบต่อกัน ตลอดจนมีลักษณะของการระหว่างประเทศที่มีการติดต่อระหว่างชาติอย่างใกล้ชิด โดยผ่านข่ายการติดต่อ

ข้ามชาติของการค้า คมนาคม ดาวเทียม การกระจายข่าว จนทำให้เกิดลักษณะไร้ความห่างไกล เพียงชั่วพริบตา สามารถรับรู้กันได้ทั้งหมดในเวลาเดียวกัน จนมีลักษณะของ “การเหนือดินแดน” (Supraterritorial) โลกาภิวัตน์จึงมีหลายลักษณะทั้งโลกาภิวัตน์ทางวัฒนธรรม สังคม เศรษฐกิจ การเมือง การค้า สภาพแวดล้อม ความเชื่อ ความคิด โดยมีผู้ให้คำจำกัดความโลกาภิวัตน์ต่าง ๆ เช่น

Giddens (อ้างถึงใน วราภรณ์, 2553) กล่าวว่า โลกาภิวัตน์เป็นความเข้มข้นของการติดต่อสัมพันธ์กันทางสังคมทั่วโลก ซึ่งเชื่อมโยงท้องถิ่นที่ห่างไกลเข้าด้วยกัน

นอกจากนี้โลกาภิวัตน์ยังมีลักษณะของการเกิดเครือข่ายที่แผ่ขยายครอบคลุมกิจกรรมทางสังคม การค้า การเมือง สภาพแวดล้อม วัฒนธรรมที่ถูกทำให้เข้มข้น และรวดเร็วขึ้นโดยพัฒนาการของเทคโนโลยี การสื่อสาร คมนาคม จนทำให้ระยะทางที่ห่างไกล และพรมแดนลดระดับความสำคัญลง โลกาภิวัตน์ (globalization) จึงเป็นกระบวนการที่ทำให้โลกมีการติดต่อกันอย่างเข้มข้นและขยายวงกว้างมากขึ้น อันเป็นผลมาจากการเคลื่อนไหวข้ามชาติอย่างเสรีของสินค้า บริการ แรงงาน กล่าวคือ มีการส่งออกและนำเข้าสินค้ามากขึ้น รวมทั้งทุน (Kim, 2009) แรงงาน และประชากร เช่น มีการเคลื่อนไหวข้ามชาติไปมาของแรงงานและประชากรอย่างไม่ขาดสาย มีการเคลื่อนย้ายทุนไปต่างชาตินานาชาติ และเปิดรับการลงทุนจากต่างชาติเข้ามาลงทุนภายในชาติ ตลอดจนเทคโนโลยีคือ มีการไหลเวียนของการวิจัยพัฒนา ระหว่างประเทศ ทั้งในด้านเทคโนโลยีการสื่อสาร และการพัฒนา เช่น การใช้โทรศัพท์เคลื่อนที่

Thomas L. Friedman ในงานเขียนเรื่อง The World is Flat : A Brief History of the Twenty-first Century (2007) ได้กล่าวว่าโลกของเราได้ผ่านยุคโลกาภิวัตน์มาแล้ว 3 ยุค กล่าวคือ ยุคที่ 1 โลกาภิวัตน์ 1.0 (ค.ศ. 1492-1800) เมื่อคริสโตเฟอร์ โคลัมบัสออกเดินทางสำรวจเส้นทางทะเลเปิดเส้นทางการค้าระหว่างโลกเก่ายุโรปตะวันตกกับโลกใหม่ (สหรัฐฯ) เพื่อแสวงหาทรัพยากรธรรมชาติ ดินแดนหรือเป็นยุคล่าอาณานิคม อาจกล่าวได้ว่ายุคโลกาภิวัตน์ 1.0 นี้ รัฐ

เป็นทั้งกุญแจสำคัญในการเปลี่ยนแปลง และเป็นตัวเร่งให้เกิดการบูรณาการระดับโลก เป็นยุคที่ย่อโลกจากขนาดมหึมาเป็นขนาดกลาง ประเทศต่าง ๆ ต่างใช้พลังอำนาจที่ตนมีอยู่ขยายอิทธิพลอย่างกว้างขวาง คำถามแรกประจำยุคนี้คือ ประเทศของฉันทจะแข่งขันกับประเทศอื่นในโลกได้อย่างไร ส่วนยุคที่ 2 หรือโลกาภิวัตน์ 2.0 (ค.ศ.1800-2000) เป็นช่วงที่เกิดการถดถอยทางเศรษฐกิจเกิดสงครามโลกทั้ง 2 ครั้ง ตัวเร่งกระบวนการโลกาภิวัตน์คือ บรรษัทข้ามชาติในช่วงแรกของยุคนี้ได้ประโยชน์จากค่าขนส่งที่ต่ำลงอันเป็นผลมาจากการประดิษฐ์เครื่องจักรไอน้ำและรถไฟ ในขณะที่ช่วงครึ่งหลังของยุคมีตัวเร่งคือต้นทุนการสื่อสารคมนาคมที่ต่ำลง อันเป็นผลมาจากการหลอมรวมกันของเทคโนโลยีหลายประเภท ได้แก่ โทรศัพท์ คอมพิวเตอร์ส่วนบุคคล เคเบิลใยแก้ว และอินเทอร์เน็ต อาจกล่าวได้ว่า ในยุคนี้โลกถูกย่อส่วนจากขนาดกลางสู่ขนาดเล็ก แต่สำหรับยุคที่ 3 หรือโลกาภิวัตน์ 3.0 นี้ แตกต่างจาก 2 ยุคแรก เพราะในสองยุคแรกนั้นตัวเร่งกระบวนการโลกาภิวัตน์ ได้แก่ ปัจเจกชนและนักธุรกิจชาวยุโรปและอเมริกัน แม้ว่าจีนจะโดดเด่นในระบบเศรษฐกิจโลกในศตวรรษที่ 18 ก็ตามแต่เป็นชาวตะวันตกที่สำรวจโลกและจัดระบบโลกให้เป็นเช่นปัจจุบัน แต่ในยุคที่ 3 นี้ กระบวนการโลกาภิวัตน์มีปัจเจกบุคคลในทุกมุมของโลกเป็นตัวเร่งสำคัญ ดังนั้น ในยุคนี้โลกถูกย่อส่วนจากขนาดเล็กไปสู่การแบนราบโดยพลังของปัจเจกชนที่มีความร่วมมือกันด้วยการใช้คอมพิวเตอร์ส่วนบุคคลเป็นเครื่องมือสำคัญ ซึ่งด้วยเครื่องมือนี้เองจะช่วยให้อัจเจกบุคคลเข้าไปอยู่ในโลกของเครือข่ายอินเทอร์เน็ตที่ทรงอำนาจและสามารถสร้างพลังที่น่าเกรงขามในการต่อรองกับรัฐบาลลดจนการประกอบธุรกิจการค้า การบริการข้ามชาติอย่างมีอิสระไร้พรมแดนจากความก้าวหน้าด้านซอฟต์แวร์ ดังนั้น ในยุคนี้ปัจเจกชนจึงสามารถที่จะแสดงบทบาทของตัวเองและแข่งขันกับบริษัทได้และบริษัทก็สามารถจะทำธุรกรรมที่อื่นได้เพื่อลดต้นทุน จนตั้งคำถามได้ว่า ดิจัน กระผม ในฐานะปัจเจกชนจะแข่งขันและมีโอกาสอย่างไร ที่ไหน ในการร่วมมือกับบุคคลอื่น ๆ ที่อยู่ในสังคมโลกนี้เพื่อฉกฉวยความได้เปรียบในโลกด้วยตัวของตัวเอง นอกจากนี้ Thomas (2007) ยัง

กล่าวว่า มีพลังสำคัญ 10 ประการที่ทำให้โลกแบนราบซึ่งพลังดังกล่าวเกิดจากการผสมผสานกันระหว่างการเปลี่ยนแปลงทางการเมือง การก่อกำเนิดของนวัตกรรม และการดำเนินธุรกิจของบริษัทต่าง ๆ โดยพลังทั้ง 10 ในที่สุดจะนำไปสู่รูปแบบและเครื่องมือใหม่ในการร่วมมือกันของปัจเจกชน จนทำให้โลกแบนราบพลังทั้ง 10 คือ (1) พลังที่ทำให้โลกแบนราบพลังที่ 1 คือ การพังทลายกำแพงเบอร์ลิน เป็นยุคแห่งการสร้างสรรค์ครั้งใหม่ กล่าวคือ การพังทลายลงของกำแพงเบอร์ลินเมื่อ 9 พฤศจิกายน ค.ศ.1989 เป็นจุดเริ่มต้นในการปลดปล่อยประชาชนในค่ายสังคมนิยมให้มีชีวิตที่เสรีขึ้น ดุลแห่งอำนาจทั่วโลกเปลี่ยนแปลงไปสู่การเกื้อหนุนต่อแนวทางประชาธิปไตย ถอยห่างจากการสนับสนุนการปกครองด้วยอำนาจเบ็ดเสร็จและการควบคุมกิจกรรมและวางแผนเศรษฐกิจจากส่วนกลาง นวัตกรรมที่เกิดขึ้นในช่วงนี้คือ โปรแกรม Windows (2) พลังที่ทำให้โลกแบนราบพลังที่ 2 คือ การเชื่อมต่อครั้งใหม่ เมื่อเว็บไซต์แพร่หลายและเน็ตสเคป (Netscape) กลายเป็นบริษัทมหาชน เมื่อวันที่ 9 สิงหาคม ค.ศ.1995 การที่บริษัท Netscape เป็นบริษัทมหาชนทำให้เกิดการใช้อินเทอร์เน็ต เป็นที่นิยมทั่วโลกที่เชื่อมการติดต่อสื่อสารระหว่างผู้ใช้คอมพิวเตอร์ระบบต่าง ๆ จนเกิด “กระแส Dot-Com Boom” นำไปสู่การลงทุนวางสาย Fiber Optic เชื่อมโยงการสื่อสารทั่วโลกโดยต้นทุนการส่งเอกสารข้อมูลลดลงมหาศาลเพราะการมีอินเทอร์เน็ตทำให้สามารถเขียนจดหมายในรูปดิจิทัล เพื่อส่งทางอีเมล และสามารถส่งรูปภาพไปทั่วโลกได้โดยเร็ว (3) พลังที่ทำให้โลกแบนราบพลังที่ 3 คือ ซอฟแวร์ที่ช่วยให้การทำงานสิ้นเปลือง กล่าวคือ มีการเชื่อมโยงข้อมูลจากหน่วยหนึ่งส่งไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เกิดการแบ่งปันความรู้และการร่วมงานกันขึ้นระหว่างปัจเจกชนที่อยู่ต่างสถานที่ต่างเวลา ต่างงานกันอย่างไม่เคยเกิดขึ้นมาก่อนในประวัติศาสตร์ (4) พลังที่ทำให้โลกแบนราบพลังที่ 4 คือ เทคโนโลยีการอัปโหลด (Uploading) กล่าวคือ เทคโนโลยีการอัปโหลดของพลังชุมชนออนไลน์ได้กลายเป็นรูปแบบหนึ่งในความร่วมมือที่แปลกใหม่ที่สดใหม่ในโลกที่แบนราบ มีคนจำนวนมากสร้างสรรค์เนื้อหาด้วยตนเองหรือร่วมกับผู้อื่น เพื่อเผยแพร่ความคิดไปทั่วโลก พลัง

อำนาจนี้เองที่เอื้ออำนวยให้ปัจเจกชนและชุมชนส่งผลงานและความคิดเห็นสู่ระบบออนไลน์ได้ ผู้คนจะเปลี่ยนสถานะจากผู้รับเป็นผู้ให้ และผู้มีส่วนร่วม นอกจากนี้ ยังทำให้บุคคลที่เข้าถึงข้อมูลโดยวิธีการออฟไลน์จะยิ่งมีความรู้มากขึ้นเปรียบเสมือนตั้งการเข้ามาศึกษาในมหาวิทยาลัยโลก (5) พลังที่ทำให้โลกแบนราบพลังที่ 5 คือ การเอาต์-ซอร์ซ (Outsourcing) หมายถึงการมอบหมายหรือจ้างให้คนภายนอกที่มีความชำนาญมาทำงานบางอย่างแทนเรา หรือการทำงานร่วมกันตัวอย่างที่เห็นได้ชัดคือ อินเดีย ที่ได้รับผลกระทบจากการ Outsource ซึ่งสาเหตุสำคัญเกิดจากการมีวิสัยทัศน์ที่เฉียบคมของผู้นำในอดีต โดยการส่งเสริมการศึกษาของประชาชนที่เน้นด้านวิทยาศาสตร์ วิศวกรรม แพทย์ศาสตร์ การส่งเสริมคุณภาพคนอย่างต่อเนื่องเปรียบได้กับการเตรียมความพร้อมของคนไว้ และยังนำไปสู่การ Outsource งานด้านเทคโนโลยีการสื่อสาร และอื่น ๆ จากสหรัฐไปยังอินเดียจนทำให้อินเดียเป็นศูนย์กลางแรงงานที่มีความเชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีการสื่อสารไปทั่วโลก (6) พลังที่ทำให้โลกแบนราบพลังที่ 6 คือ การย้ายฐานการผลิตไปต่างแดน (Off shoring) ได้แก่ การยกโรงงานทั้งโรงไปไว้ต่างประเทศ แต่กระบวนการผลิตและตัวสินค้ายังคงเหมือนเดิม โดยเชื่อมโยงด้วยห่วงโซ่อุปทาน ทั้งนี้เพื่อความได้เปรียบในเรื่องค่าแรงงานที่ต่ำกว่า และความช่วยเหลือด้านพลังงาน (7) พลังที่ทำให้โลกแบนราบประการที่ 7 คือ ห่วงโซ่อุปทาน (Supply-Chaining) เป็นการร่วมมือกันทำงานรูปแบบหนึ่งระหว่างผู้ผลิต ผู้ขายส่งสินค้าและลูกค้าในการสร้างมูลค่าเพิ่มตัวอย่างของห่วงโซ่อุปทานที่ดีเยี่ยมในโลกคือบริษัทวอลมาร์ทของสหรัฐฯ ที่เป็นบริษัทค้าปลีกที่ใหญ่ที่สุดในโลก แต่มีได้ผลิตสินค้าเองเลย แต่สิ่งทีวอลมาร์ทผลิตคือห่วงโซ่อุปทานที่มีประสิทธิภาพที่สุดในโลก โดยนำเทคโนโลยี Radio Frequency Identification (RFID) มาใช้ในการลำเลียงสินค้า (8) พลังที่ทำให้โลกแบนราบพลังที่ 8 คือ การอินซอร์ซ (Insourcing) หมายถึงการที่บริษัทต่าง ๆ มองเห็นทางเลือกที่มีประสิทธิภาพไม่จำกัดพื้นที่ในโลกที่ตนจะขายสินค้าได้ราคาสูงขึ้นจำนวนมากขึ้นหรือผลิตสินค้าในต้นทุนต่ำลงหรือซื้อวัตถุดิบในราคาถูกลง หรือเข้าไปทำงานให้กับบริษัท

อื่น ๆ ด้วยกล่าวคือเป็นการทำให้การผลิตและการส่งสินค้าเชื่อมต่อกันในระดับโลกอย่างแท้จริง (9) พลังที่ทำให้โลกแบนราบพลังที่ 9 คือ การอินฟอรม (Informing) คือ การสร้างและขับเคลื่อนห่วงโซ่อุปทานของตัวเอง ที่ประกอบด้วยข้อมูล ความรู้ และอื่น ๆ ที่สามารถเข้าไปหาข้อมูลความรู้และการติดต่อสื่อสารกันได้ง่าย โดยผ่านทางอินเทอร์เน็ตทั้ง google, yahoo, MSN หรือการที่ปัจเจกชนเรียนรู้ที่จะประยุกต์แนวคิดในเรื่อง Outsourcing, Insourcing, Supply chaining และ Offshoring ให้เป็นประโยชน์ต่อตัวเอง (10) พลังที่ทำให้โลกแบนราบพลังที่ 10 ได้แก่ สารกระตุ้นพลังหรือ Steroids ซึ่งมีองค์ประกอบ 4 อย่างได้แก่ ระบบคอมพิวเตอร์ ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีแบ่งปันไฟล์ (file sharing) ทั้งไฟล์เพลง ไฟล์วีดิทัศน์ ความก้าวหน้าในเทคโนโลยี โทรศัพท์ผ่านอินเทอร์เน็ต โดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ส่วนตัว โน้ตบุ๊ก ซึ่งเป็นบริการส่วนตัวที่ถูกส่งไปถึงกันแบบเสมือนจริง สารกระตุ้นตัวที่ 4 ตัวสุดท้ายคือระบบประชุมทางไกลผ่านวีดิทัศน์ (Video Conferencing) โดยแต่ละฝ่ายที่เข้าร่วมประชุมจะนั่งหันหน้าสู่ทีวีจอแบนขนาดใหญ่ที่มีกล้องจับมายังผู้ประชุม จอภาพจะถ่ายทอดภาพผู้ประชุม ณ จุดอื่นที่ใดก็ได้ในโลกเหมือนกับได้ประชุมที่เดียวกัน ดังนั้นสารกระตุ้นทั้ง 4 จึงช่วยเสริมพลังทั้งหกประการที่เคยกล่าวถึงไปคือ เอาต์ซอร์ซ ออฟซอร์ซ อพโหลด ห่วงโซ่อุปทาน อินซอร์ซ และอินฟอรม โดยสารกระตุ้นทั้ง 4 ช่วยให้มีการใช้พลังทั้ง 6 มาใช้ในรูปดิจิทัล (digital) เคลื่อนที่ (mobile) เป็นส่วนตัว (personal) และเสมือนจริง (virtual)

นอกจากนี้ Friedman ยังได้กล่าวถึงการบรรจบกัน 3 ประการ (Triple Convergence) กล่าวคือการบรรจบกันประการแรกเกิดขึ้นในช่วง ค.ศ. 2000 ซึ่งเป็นช่วงเวลาที่พลังทั้งสิบประการ ทำให้โลกแบนราบได้เริ่มมาบรรจบกัน และได้ทำงานสอดประสานกันจนเกิดสนามแข่งขันที่เป็นจอสี่เหลี่ยมหรือเป็นอาณาจักรแบนราบครอบคลุมพื้นที่ต่าง ๆ ในโลก เป็นอาณาจักรที่ขับเคลื่อนด้วยเว็บ และเมื่อเกิดการแข่งขันแบบใหม่ บริษัทและปัจเจกชนจึงเริ่มปรับการทำธุรกิจ ดังนั้น การบรรจบกันประการที่ 2 จึงได้แก่การผสมผสานกันของเทคโนโลยีที่เกิดขึ้นในช่วงเวลา ค.ศ.

2000 มาประยุกต์เข้ากับการทำงาน ทำให้เกิดการเพิ่มผลผลิตสูงขึ้น มีการทำงานที่เกื้อหนุนกัน การลดต้นทุนการผลิตและประหยัดเวลา ส่วนการบรรจบกันประการที่ 3 ก็คือ การที่ปัจเจกชนจำนวนมากในส่วนต่าง ๆ ของโลกที่เคยอยู่ในระบบเศรษฐกิจแบบปิด เช่น จีน อินเดีย รัสเซีย ยุโรปตะวันออก อเมริกาใต้ และเอเชียกลาง จำนวนกว่า 3,000 ล้านคน ค่อย ๆ มีระบบเศรษฐกิจการเมืองเปิดเสรีมากขึ้น ในช่วงทศวรรษที่ 1990 ดังนั้น ปัจเจกชนเหล่านั้นจึงมีอิสระที่จะเข้าร่วมแข่งขันทางการค้าในตลาดเสรี และพวกเขาเหล่านั้นก็เข้ามาบรรจบกับสนามแข่งขันแห่งใหม่ด้วยวิธีการทำธุรกิจแบบใหม่โดยพลังทั้งสิบและเครื่องมือที่ช่วยให้การทำงานไหลลื่น โดยผ่านจอคอมพิวเตอร์ สี่เหลี่ยมด้วยราคาที่ถูกรวดเร็ว และหาง่ายอย่างไม่เคยมีมาก่อนและด้วยการร่วมมือกันจากทุกหนแห่งในโลก เมื่อโลกแบนราบลง ดังนั้น จะเห็นได้ว่ากระแสและแนวโน้มของโลกาภิวัตน์ในปัจจุบันจึงต่างจากอดีตหรือโลกาภิวัตน์ในยุคล่าอาณานิคม หรือก่อนหน้านั้นใน 3 ลักษณะด้วยกันคือ ความเร็วของการเปลี่ยนแปลง ปริมาณของการเปลี่ยนแปลง และความหลากหลายของการเปลี่ยนแปลง (Kim, 2009)

แนวคิดสังคมนิยมใหม่

แนวคิดสังคมนิยมใหม่เป็นแนวคิดที่ต่อยอดมาจากการแนวคิดสังคมนิยมในเรื่องความหวาดระแวงด้านความมั่นคงกล่าวคือ การเสริมสร้างความมั่นคงของรัฐหนึ่งรัฐใดโดยบริสุทธิ์ใจ อาจถูกมองว่าเป็นการกระทำที่ข่มขู่จนทำให้รัฐนั้นต้องมีปฏิสัมพันธ์ตอบโต้ ด้วยเหตุนี้เองนักสังคมนิยมใหม่จึงมองว่าโครงสร้างของระบบระหว่างประเทศ อาจมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมรัฐมากกว่าธรรมชาติของมนุษย์ จนทำให้มีการอธิบายปรากฏการณ์ระหว่างประเทศโดยกรอบสังคมนิยมใหม่ (New realism) หรือสังคมนิยมโครงสร้าง (Structural realism) ที่มองว่า “โครงสร้างของระบบระหว่างประเทศมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมรัฐจึงมุ่งความสนใจไปที่ระบบระหว่างประเทศที่มีลักษณะเป็นอนาธิปไตย และแบบแผนการกระจายอำนาจในระบบ นอกจากนี้ นักสังคมนิยมใหม่ยังมองว่าระบบระหว่างประเทศมีผลกระทบต่อรัฐและสังคมโลก” แนวคิดสังคมนิยมใหม่จึงเน้นการพิจารณาถึงความเปลี่ยนแปลงในเวทีโลกจน

ขยายวงกว้างไปถึงการศึกษาด้านความร่วมมือในระบบระหว่างประเทศด้วย นักคิดสังคมนิยมใหม่ก็เช่น เค็นเนต วอลท์ (Kenneth Waltz) ที่อธิบายลักษณะความสัมพันธ์ระหว่างประเทศว่าเป็นอนาธิปไตยเนื่องจากรัฐต่าง ๆ มีอำนาจอธิปไตยที่จะตัดสินใจในการดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่งในระบบระหว่างประเทศได้ สิ่งที่แตกต่างกันคือ ความสามารถของรัฐในการดำเนินการ ดังนั้น การเปลี่ยนแปลงในการเมืองโลกจึงเกิดขึ้นเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงอำนาจของมหาอำนาจ นอกจากนี้ Waltz จึงให้ความเห็นต่อระบบดุลอำนาจว่ามีทั้ง (1) ระบบดุลอำนาจแบบ 2 ขั้ว เช่น ระบบระหว่างประเทศในยุคสงครามเย็น ค.ศ. 1945-1990 (2) ระบบดุลอำนาจแบบหลายขั้ว (Multi-Polar) ซึ่งเป็นลักษณะของระบบระหว่างประเทศในยุคหลังสงครามเย็น และก่อนสงครามโลก ทั้งนี้ Waltz มองว่าโลกแบบ 2 ขั้วอำนาจมีสันติภาพมากกว่าโลกที่ประกอบด้วยหลายขั้ว (วราภรณ์, 2553) นอกจากนี้สำนักสังคมนิยมใหม่ยังให้ความเชื่อมั่นต่อองค์การระหว่างประเทศว่าจะมีบทบาทในการดำเนินการ โดยใช้สหประชาชาติเป็นเวทีในการดำเนินการทางการทูต อนึ่ง ในต้นศตวรรษที่ 21 นี้ ได้มีการเรียกระบบหลายขั้วว่าระบบหลายขั้วใหม่หรือ New Multi-Polar ซึ่งเป็นระบบหลายขั้วที่ต่างจากระบบหลายขั้วในระบบการเมืองโลกก่อนสงครามโลกครั้งที่ 1 ที่ตัวแสดงส่วนใหญ่อยู่ในยุโรป เช่น อังกฤษ ฝรั่งเศส ออสเตรีย รัสเซีย เยอรมนี แต่ระบบหลายขั้วใหม่ในปัจจุบันตัวแสดงและขั้วอำนาจต่าง ๆ กระจายตัวอยู่หลายภูมิภาคของโลก เช่น สหรัฐฯ สหภาพยุโรป จีน และพันธมิตรกลุ่ม BRICs

ผลการวิจัย

จากการศึกษาพบว่า เอเชียกำลังเจริญรุ่งเรืองและเป็นศูนย์กลางการประกอบกิจกรรมด้านเศรษฐกิจทั้งการค้า การลงทุน การเงิน การบริการ และการไหลเวียนของผู้คนที่สำคัญของโลก ขณะเดียวกันเอเชียก็ต้องเผชิญปัญหาการทำลายมากมาย ทั้งความไม่เสมอภาคภายในประเทศ การแย่งชิงของทรัพยากร สภาพภูมิอากาศเปลี่ยนแปลง การแข่งขันของมหาอำนาจ สิ่งชัดเจนนั่นคือขณะนี้ถนนทุกสายต่างมุ่งสู่เอเชีย จนเรียกได้ว่าเอเชียกำลังมี

ระดับการโลกาภิวัตน์ทั้งทางเศรษฐกิจอย่างเข้มข้น หรือที่ Thomas L. Friedman เรียกว่าเป็นโลกาภิวัตน์ 3.0 ที่โลกถูกย่อส่วนจากขนาดกลางสู่ขนาดเล็ก อันเป็นกระบวนการโลกาภิวัตน์ด้วยพลังของปัจเจกชนจะเป็นตัวเร่งสำคัญ ภาคเอกชนจะต้องทำงานร่วมกับรัฐในการเปิดกว้างตลาดการค้า เอกชนหรือปัจเจกชนจะร่วมมือกันโดยผ่านการใช้อินเทอร์เน็ตส่วนบุคคล เป็นเครื่องมือสำคัญปัจเจกชนสามารถจะเข้าไปอยู่ในโลกของเครือข่ายอินเทอร์เน็ตที่ทรงพลังจนเป็นที่น่าเกรงขามในการต่อรองกับรัฐ การประกอบธุรกิจการค้า การบริการข้ามชาติ ซึ่งธนาคารพัฒนาแห่งเอเชียเรียกว่าการปฏิวัติด้านการสื่อสารที่จะก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็วในเอเชีย

สหรัฐฯ คงจะไม่อาจปล่อยให้จีนก้าวขึ้นมาเป็นผู้นำลำดับ 1 ของโลกได้โดยง่าย และสหรัฐฯ เองก็พยายามเข้ามามีบทบาททั้งในด้านการเมือง ความมั่นคงในกรณีพิพาทหมู่เกาะในทะเลจีนใต้และในด้านเศรษฐกิจ สังคม โดยการเคยเป็นแกนนำจัดตั้งข้อตกลงหุ้นส่วนเศรษฐกิจภาคพื้นแปซิฟิก (Trans-Pacific Economic Partnership-TPP) เอเชียในต้นศตวรรษที่ 21 จึงเป็นเวทีเศรษฐกิจการเมืองที่เต็มไปด้วยพลังที่ตื่นตัวในด้านการพัฒนาเศรษฐกิจอย่างสูงควบคู่ไปกับการแข่งขันของมหาอำนาจที่หลากหลายในการเพิ่มอิทธิพลและรักษาผลประโยชน์ของตนในเอเชีย ทั้งสหรัฐฯ สหภาพยุโรป จีน อินเดีย รัสเซีย ต่างพยายามแสวงหาอิทธิพลและโน้มน้าวประเทศในเอเชียให้ดำเนินการตามความต้องการของตน ภูมิภาคเอเชียในปัจจุบันจึงอยู่ภายใต้เวทีโลกแบบหลายขั้วใหม่ (New Multipolar) ตามสายตาของนักคิดสังคมนิยมใหม่ซึ่งในระบบโลกแบบหลายขั้วใหม่นี้ตัวแสดงสำคัญ ๆ ในโลกกระจายตัวอยู่ตามภูมิภาคต่าง ๆ ของโลกด้วย (แตกต่างจากระบบหลายขั้วก่อนสงครามโลกที่มหาอำนาจต่างเป็นประเทศในยุโรปตะวันตกเท่านั้น) ทั้งในเอเชีย อเมริกา ยุโรป และละตินอเมริกา เช่น จีน สหรัฐฯ สหภาพยุโรป รัสเซีย และยังมีพันธมิตรกลุ่ม BRICS ซึ่งเป็นกลุ่มที่คานอำนาจสหรัฐฯ และตัวแสดงเหล่านั้นต่างมุ่งสู่ภูมิภาคเอเชียเพื่อรักษาและแสวงหาผลประโยชน์ด้านเศรษฐกิจการเมือง และการค้าให้กับประเทศของตน รัฐในเอเชียจึงควรพิจารณาถึงการวาง

สถานะของตน หรือการวางนโยบายที่เอื้ออำนวยต่อความก้าวหน้า ความกินดีอยู่ดี การอยู่รอดท่ามกลางการแข่งขันของตัวแสดงที่หลากหลายในเวทีเศรษฐกิจการเมืองโลกที่ซึ่งภูมิภาคเอเชียกำลังมีสถานะโดดเด่นและเป็นขั้วอำนาจใหม่ด้านเศรษฐกิจ

สิ่งที่รัฐในเอเชียควรคำนึงถึงประการหนึ่งคือการโน้มน้าว “ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง” ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 9 มาประยุกต์ปฏิบัติเริ่มจาก “การระเบิดจากข้างใน” หรือต้องรู้จักปัญหา เข้าใจปัญหาก่อน แล้วจึงใช้ปรัชญาดังกล่าวเป็นแนวทางบริหารจัดการปัญหา ซึ่งจะทำให้สังคมในเอเชียทุกระดับน่าจะมีภูมิคุ้มกันจากภัยอันตรายที่มาจากโลกาภิวัตน์ทุกรูปแบบ ทั้งภัยพิบัติ ความเหลื่อมล้ำด้านรายได้ ความไม่เสมอภาคในสังคม ปัญหาการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ เอเชียยังมีสิ่งที่ต้องทำหลายต่อไป ความรุ่งโรจน์ของเอเชียในด้านหนึ่งจะนำความสะดวกราบรื่น การมีชีวิตยืนยาวให้ประชาชน แต่สิ่งสำคัญที่สุดคือผู้นำรัฐในเอเชียทั้งควรคำนึงว่าทรัพยากรมนุษย์เป็นปัจจัยสำคัญสูงสุดในการพัฒนา หากรัฐในเอเชียพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีการมีชีวิตอย่างมีศักดิ์ศรีได้ใช้พลังภายในในการสร้างคุณประโยชน์ให้กับสังคมโดยผ่านระบบการศึกษาควบคู่ไปกับการพัฒนาเทคโนโลยีไม่หยุดยั้ง ภูมิภาคเอเชียก็จะเป็นภูมิภาคที่มีมนต์ขลังไม่เสื่อมคลายในสายตาของตัวแสดงทุกฝ่ายในเวทีโลก

อย่างไรก็ดี การก้าวขึ้นมาสู่ศูนย์กลางอำนาจทางเศรษฐกิจของเอเชีย ยังต้องเผชิญกับการท้าทายหลายประการทั้งปัญหาความไม่เสมอภาคภายในประเทศ การแย่งชิงทรัพยากร ปัญหาโลกร้อน การคงอยู่ในประเทศที่มีรายได้ปานกลาง และปัญหาหมู่เกาะทะเลจีนใต้ รวมทั้งการสกัดกั้นจากมหาอำนาจภายนอกทวีป อันจะเป็นปัจจัยเหนี่ยวรั้งการพัฒนาของเอเชียให้ชะงักไป

สรุปและวิจารณ์ผล

เอเชียจึงเป็นศูนย์กลางแห่งใหม่ของเวทีเศรษฐกิจ การเมืองโลก ซึ่งอยู่ภายใต้โลกแบบหลายขั้วอำนาจทางเศรษฐกิจ เอเชียโดยการนำของจีนคงจะพัฒนาการเป็นศูนย์กลางเศรษฐกิจแห่งใหม่ของโลกต่อไป

อีกจน ค.ศ.2050 แม้ว่าจะต้องเผชิญกับปัญหาท้าทาย ทั้งด้านภูมิอากาศ โลกร้อน ความไม่เสมอภาคด้าน รายได้ และการแข่งขันของมหาอำนาจดังกล่าวแล้ว ซึ่ง ผู้นำเอเชียจะต้องมีความยืดหยุ่นในการบริหารจัดการ แก้ไขปัญหาเผชิญหน้าเหล่านั้น

ข้อเสนอแนะ

1. สำหรับชนชั้นกลางเอเชียเองแล้วคงต้อง ปรับตัวกับสถานะเศรษฐกิจการเมืองโลกและเอเชียที่ อยู่ในภาวะผันผวน โดยเฉพาะใน ค.ศ.2016 เนื่องจาก จินลตระดับการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจลง ทำให้ ประเทศกำลังพัฒนาในเอเชียต่างได้รับผลกระทบจาก ราคาสินค้าโภคภัณฑ์ตกต่ำโดยทั่วกัน ด้วยเหตุนี้เอง การโน้มน้า “ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง” มาเป็น แนวทางเสริมพลังการพัฒนาที่สำคัญ รวมทั้งการ เล็งเห็นคุณค่าของทรัพยากรมนุษย์และสิ่งแวดล้อม จะ ช่วยให้เกิดการเชื่อมโยงของข่ายการติดต่อปฏิสัมพันธ์ ของปัจเจกชน ครอบครัว ชุมชน และชาติ น่าจะเป็น ทางเลือกที่เหมาะสมเพราะ “ปรัชญาเศรษฐกิจ พอเพียง” มีความสอดคล้องกลมเกลียวกับวิถี วัฒนธรรมของเอเชียเป็นอย่างดี และสามารถประยุกต์ หลักการใช้ได้ในทุกมิติ

2. ศึกษา ติดตาม พัฒนาการความร่วมมือ ของเอเชียในกรอบ Asia Cooperation Dialogue (ACD) หรือ ความร่วมมือเอเชีย ซึ่งไทยเป็นผู้ที่ริเริ่ม ประกอบด้วยสมาชิกจาก 34 ประเทศของเอเชีย และมี

ประเด็นในความร่วมมือที่หลากหลายเช่น การ เชื่อมโยง การศึกษา วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี นวัตกรรม การท่องเที่ยว พลังงาน ซึ่งจะทำให้ตระหนัก ถึงจุดเด่นที่หลากหลายของเอเชีย และการประยุกต์ ความหลากหลายนั้นมาสร้างความกินดีอยู่ดีของ ภูมิภาคเอเชียโดยรวม

เอกสารอ้างอิง

- วารภรณ์ จุลปานนท์. 2553. ทัศนคติความสัมพันธ์ ระหว่างประเทศ. กรุงเทพมหานคร. สำนักพิมพ์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง
- Asian Development Bank. 2011. Asia 2050: Realizing the Asian Century. Singapore. Asian Development Bank.
- Friedman, T. L. 2007. The World is flat: A brief history of the twenty-first century. New York. Pan Books.
- Kim, N. K. (Ed.). 2009. Globalization and regional integration in Europe and Asia. Aldershot, England. Ashgate.
- Morgenthau, H. 1985. Politics among Nations : The Struggle for Power and Peace. New York. Knop

